

N:o 12.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Mars 1872, kl. 9 e. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under Riks-statens
Åttonde hufvudtitel.*

(2:dra U.-A.)

Uti riksstaten för innevarande år finnas under *Åttonde* hufvudtiteln, som innefattar anslagen till *Ecklesiastik-departementet*, uppförda penningar 4,304,725: 66.
indelt ränta och ersättning för indragna räntor 258,710: 61.
indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag 1,091,112: 12.
oindelt spannmål 10,151: 61.

Summa R:dr 5,664,700: —

De förändringar, som i afseende å denna hufvudtitel ifrågakommit, omförmälas här nedan i den ordning, hvaruti anslagen äro i riksstaten uppförda.

Kleresistaten.

1:o. På sätt Kongl. Maj:t uppå derom gjord underdånig framställning efter vederbörandes hörande (se statsrådsprot. bil. N:o 7 sid. 1 och 2) föreslagit, tillstyrker Utskottet,

att till prostetunnor åt kontraktsprosten i Norra Møre kontrakt måtte för Calmar och Bäckebo församlingar anvisas 26 R:dr 65 öre.

Angående anvisande af två prostetunnor.

Universitetet.

2:o. För inrättande af en *adjunktur* i *medicinsk* och *fysiologisk* kemi vid *universitetet i Upsala* har Kongl. Maj:t, med bifall till akademiska konsistoriets derom gjorda, af kanslersembetet förordade underdåniga framställning, äskat anvisande af en adjunktslön å 2,500 R:dr.

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 4 Saml. 1 Afd. 9 Häft.

1

Angående en adjunktur i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Upsala.

Rörande behovet af en sådan lärarebefattning hade, enligt hvad af statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 3 och 4) inhemtas, blifvit åberopadt hvad vid föregående tillfällen andragits eller hufvudsakligen, att, då i de för den medicinska undervisningen viktiga läroämnena, medicinsk och farmaceutisk kemi, toxikologi, farmakologi och medicinsk naturalhistoria endast två lärare funnes, nemligen en professor och en adjunkt, den medicinska fakulteten, hvilken det åligger att vederbörligen upprätthålla undervisningen i de henne tillhörande vetenskaper, låtit professorn i medicinsk kemi undervisa i toxikologi, farmaceutisk och fysiologisk kemi och deremot nu varande adjunkten i medicinsk naturalhistoria och kemi uteslutande bestrida undervisningen i farmakologi och medicinsk naturalhistoria, enär särskild profession i dessa sistnämnda viktiga läroämnen saknats, allt sedan den Linnéanska professorsstolen år 1854 från medicinska fakulteten öfverflyttades till den filosofiska; att till följd häraf ock blifvit den nyssnämnde adjunkten omöjligt att äfven bestrida undervisningen vid de medicinskt kemiska laborationsöfningarna, hvilkas ledning derföre uteslutande måst tillhöra professorn i medicinsk fysiologisk kemi, men att, enär dessa laborationsöfningar dagligen fortginge så väl för som eftermiddag, professors tid och krafter härtill måste blifva otillräckliga, helst dessa mer än väl behöfdes för de experiment och förberedande laborationer, som vore oafvisligt nödvändiga för alla verkligt fruktbringande föreläsningar inom den fysiologiska, farmaceutiska och toxikologiska kemins område; samt att, då professoren icke hade något åliggande att såsom laborator leda laborationsöfningarne, och hans af öfriga nödvändiga göromål mycket upptagna tid gjorde för honom omöjligt att, på sätt som förut skett, bestrida denna viktiga del af undervisningen, häraf följde, att de studerande ej heller vidare kunde alla dagar, för- och eftermiddag, begagna sig af sådan undervisning, utan måste åtnöjas med färre dagars laborationsöfningar, hvilket åter föranledde, att, då dessa öfningar vore oundgängligen nödvändiga, den redan förut långa studietiden för de blifvande läkarne ytterligare väsendtligen förlängdes, och undervisningen dessutom betydligt försämrades.

Då sålunda behovet af den föreslagna adjunkten synes vara till fullo ådagalagdt, tillstyrker Utskottet,

att för inrättande af en adjunktur i medicinsk och fysiologisk kemi vid universitetet i Upsala måtte anvisas ett årligt belopp af 2,500 R:dr.

Angående lönetillökning för läraren i gymnastik och vapenföring vid universitetet i Upsala.

3:o. Sedan fråga blifvit af akademiska konsistoriet i *Upsala* väckt om sådan förändring af *fäktmästarens* vid universitetet tjänstäligganden för framtiden, att, jemte det han fortfarande skulle vara förpligtad att lemna undervisning i vapenföring, honom tillika skulle tillhöra att meddela kostnadsfri undervisning i gymnastik tolf timmar i hvarje vecka under läseterminerna åt,

så vidt möjligt, alla de akademiska medborgare, som ville sig deraf begagna, och kanslersembetet i underdånighet tillstyrkt, att fäktnästarens tjensteåligganden för framtiden måtte förklaras böra blifva sådana, som konsistorium föreslagit; att innehafvaren af tjensten framdeles skulle benämnas *gymnastiklärare*; samt att, derest dessa förslag i nåder gillades, erforderliga medel måtte beredas, på det att gymnastiklärarens lön kunde höjas med 1,200 R:dr och ett arvode af 500 R:dr utgå till ett biträde åt nämnde lärare, så har Kongl. Maj:t, som funnit i hög grad önskvärdt, att en tidsenlig förändring af de föräldrade bestämmelserna för fäktnästaretjensten vidtoges i ofvan angifna riktning, men vid jmförelse med den för gymnastiklärare vid elementarläroverken bestämda aflöning ansett beloppet af den föreslagna lönetillökningen för gymnastikläraren äfven med förutnämnda utvidgning af hans tjenstgörings-skyldighet kunna i någon mån nedsättas, föreslagit Riksdagen att för universitetet i Upsala bevilja 1,000 R:dr såsom lönetillökning för läraren i gymnastik och vapenöfning samt 500 R:dr till arvode för ett biträde åt nämnde lärare.

Med åberopande af hvad i statsrådsprotokollet (se bil. N:o 7 sid. 4 och 5) rörande denna fråga i öfrigt finnes anfördt, tillstyrker Utskottet,

- a) att såsom lönetillökning för läraren i gymnastik och vapenöfning vid Upsala universitet må beviljas 1,000 R:dr; och
- b) att till arvode för ett biträde åt nämnde lärare må anvisas 500 R:dr.

4:o. Då det syntes vara ej mindre viktigt i och för sig, än ock behöfligt med afseende på fordringarne för den filosofiska gradens vinnande, att vid *universitetet i Lund* ej saknades tillfälle för den, som ville egna sig åt studiet af geologien, att i detta ämne erhålla undervisning och aflägga examen, har Kongl. Maj:t, i enlighet med akademiska konsistoriets derom gjorda, af kanslern för universitetet förordade framställning, föreslagit Riksdagen att bevilja ett årligt anslag af 1,500 R:dr för upprätthållande af undervisning och examina i *geologi* vid universitetet i Lund genom någon derstädes anställd lärare.

Till stöd för sin underdåniga framställning, hade enligt hvad i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 6) är meddeladt, konsistorium anfört, att fråga flera gånger tillföre varit väckt om beviljande af anslag för inrättande af en profession i geologi vid Lunds universitet, och att det med hvarje år alltmera odelade erkännandet af geologiens rent vetenskapliga betydelse samt vigten och nyttan af dess praktiska resultat från början gifvit konsistorium anledning att göra hemställan om ett sådant anslag; att dertill sedermera kommit den viktiga omständigheten, att i stadgan af den 16 April 1870, rörande förändrad ordning för examen till filosofiska graden, geologien vore

Angående anslag för undervisning i geologi vid universitetet i Lund.

särskildt upptagen bland de läroämnen, i hvilka licentiatexamen kunde afläggas; att vid universitetet i Upsala en ordinarie lärostol för denna vetenskap redan vore inrättad, samt att det undantagsförhållande, hvori Lunds universitet befunne sig uti ifrågavarande hänseende, syntes hvarken vara förenligt med de studerandes billiga anspråk eller examensstadgans syftemål; men att, oaktadt sålunda skäl ej saknades att vidhålla det förut framställda förslaget om anslag till en profession i geologi, konsistorium dock, enär dess sednast gjorda hemställan i detta hänseende ej haft framgång, nu funne sig böra inskränka sin framställning till ofvan omförmälda förslag.

I sammanhang härmed har Utskottet till behandling förehaft en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 82), deruti Herr *J. G. Agardh*, jemte hänvisning till nyssberörda framställning, alternativt föreslagit, att Riksdagen täcktes bevilja ett årligt anslag af 4,500 R:dr för inrättande af en profession i geologi vid Lunds universitet.

Vigten deraf att undervisningen i geologi vid berörda universitet i vederbörlig ordning upprätthålles, torde icke kunna bestridas. Då Kongl. Maj:t emellertid, lika med akademiska konsistoriet, funnit anslagsbehovet i förevarande afseende kunna inskränkas till ofvan äskade belopp, har Utskottet ansett sig icke böra biträda nyssnämnda motionärs alternativt gjorda yrkande, utan hemställer,

att för upprätthållande af undervisning och examina i geologi vid universitetet i Lund måtte, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, beviljas ett årligt anslag af 1,500 R:dr.

Angående
lönetillökning
för läraren i
gymnastik och
vapenföring
vid universi-
tetet i Lund.

5:o. Under förutsättning af förändring i de med *lärarebefattningen i gymnastik och fäktkonst vid Lunds universitet* förenade äligganden, i likhet med hvad i punkten 3 här ofvan föreslagits i fråga om enahanda tjänstebefattning vid universitetet i Upsala, så att innehafvaren af tjänsten skulle äligga att jemte sin nuvarande tjänstgöring meddela kostnadsfri undervisning i gymnastik tolf timmar i hvarje vecka åt, så vidt möjligt, alla de akademiska medborgare, som deraf kunde vilja sig begagna, har Kongl. Maj:t till Riksdagen gjort framställning om beviljandet af ett anslag af 1,000 R:dr till höjande af lönen för den vid universitetet i Lund anställde läraren i gymnastik och vapenöfning.

Enär de skäl, som andragits för förändring i tjänståligganden och tillökning i lönen för fäktnästaren i Upsala, synas gälla äfven i afseende å samma tjänsteman i Lund, tillstyrker Utskottet,

att den af Kongl. Maj:t äskade lönetillökning 1,000 R:dr åt läraren i gymnastik och vapenföring vid universitetet i Lund måtte af Riksdagen beviljas.

6:o. Inom Första Kammaren har Herr *H. L. Rydin* (uti motion N:o 13) gjort framställning om ett årligt anslag af 4,500 R:dr såsom lön till en ny profession i mekanik vid Upsala universitet, hvarjemte Herr *S. Ribbing* uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 167) hemställt, att Riksdagen till hvartdera af universiteten i Upsala och Lund måtte bevilja ett årligt anslag af 4,500 R:dr för inrättande vid hvartdera universitetet af en profession i mekanik.

Angående inrättande vid hvartdera universitetet af en profession i mekanik.

Af den uti berörda, till Stats-Utskottet remitterade, motioner förebragta utredning, till hvilken här torde få hänvisas, synes mekanikens vetenskapliga vigt och praktiska betydelse vara till fullo ådagalagd, hvadan Utskottet ock funnit de framställda förslagen om upprättande af särskilda lärostolar för nämnda vetenskapsgren vara väl förtjenta af uppmärksamhet. Enligt hvad motionärerna upplyst, har äfven, hvad Upsala universitet beträffar, förslag om inrättande af en ny läroplats i mekanik och detta läroämnes skiljande från lärostolen i fysik, vid flera tillfällen blifvit af universitetets målsmän hos Kongl. Maj:t framlagdt, men proposition i ämnet har, såsom bekant, icke blifvit till Riksdagen aflåten. Af sistnämnda anledning och då utredning saknas, huruvida behovet i förevarande afseende möjligen kan nöjaktigt afhjelpas genom inrättande af adjunkturen i mekanik, samt dessutom detta läroämne icke finnes särskildt upptaget bland dem, hvaruti licentiatexamen, jemlikt stadgan den 16 April 1870 rörande förändrad ordning för examen till filosofiska graden, kan afläggas, föranlåtets Utskottet hemställa,

- a) att Herr Rydins ofvanberörda framställning icke måtte bifallas; samt
- b) att Herr Ribbings ofvannämnda motion må lemnas utan afseende.

Karolinska mediko kirurgiska institutet.

7:o. Uti årsanslaget för ofvannämnda läroverks patologiskt-anatomiska institution har Kongl. Maj:t begärt en förhöjning af 1,500 R:dr.

Angående förhöjning i årsanslaget till den patologiskt-anatomiska institutionen.

Under åberopande af den utredning, som i afseende å detta anslagsbehof är i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 7—11) meddelad, tillstyrker Utskottet,

att anslaget till patologiskt-anatomiska institutionen vid Karolinska institutet måtte ökas med 1,500 R:dr.

Elementarläroverken.

Angående
inrättande af
ett elementar-
läroverk eller
pedagogi i
Skeninge.

8:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottets behandling hänvisad motion (N:o 141) har Herr *J. G. Granlund* föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja nödiga medel för ordnandet af en tvåklassig pedagogi eller lägre elementarläroverk för staden Skeninge.

Härvid torde endast böra erinras, hurusom Kongl. Maj:t, med anledning af Rikets Ständers uti underdånig skifvelse den 25 Februari 1858 derom gjorda hemställan, vid 1870 års riksdag aflät nådig framställning om indragning af löneanslaget vid Skeninge skola. Dåvarande Stats-Utskott, som i sammanhang härmed till behandling förehaft ett af förbemälde motionär väckt förslag i enahanda syfte med förevarande motion, yttrade uti sitt i ämnet afgifna utlåtande, bland annat, att till stöd för Rikets Ständers vid 1856—1858 årens riksdag gjorda ofvanomförmälda hemställan anförts, att det syntes mindre lämpligt, att ett statens läroverk funnes med en ensam lärare, och att skolans indragning jemväl vore beslutad redan år 1822, samt att denna åtgärd sedermera blifvit af tvänne skolrevisioner tillstyrkt. Denna åsigt hade äfven gjort sig gällande vid 1862—1863 årens riksdag, då väckt motion om skolans utvidgning af Rikets Ständer lemnades utan afseende. Då härtill kommer att på jemförelsevis ringa afstånd från Skeninge funnes tre läroverk, nemligen ett fullständigt i Linköping, ett treklassigt i Wadstena och en tvåklassig pedagogi i Grenna, tillstyrkte Utskottet, att Riksdagen, med afslag å Herr Granlunds motion, måtte bifalla Kongl. Maj:ts framställning; och blef detta Utskottets förslag af Riksdagen godkändt. På grund af hvad sålunda förekommit, hemställes äfven nu,

att Herr Granlunds ofvanberörda motion må lemnas utan afseende.

Pedagogier och folkskolor.

Angående
bibehållande
af anslaget
till oförändradt belopp
åt pedagogier
och folkskolor.

9:o. Sedan det under ofvannämnda anslag uppförda kontanta belopp af 577 R:dr 57 öre till aflöning åt pedagogen i Avesta blifvit genom pedagogiens indragning för detta ändamål obehöfligt, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att det kontanta anslaget till pedagogier och folkskolor måtte, oaktadt indragningen af pedagogien i Avesta, vid sitt nuvarande belopp oförminskadt bibehållas och nyssnämnda penningebelopp 577 R:dr 57 öre i mån af behof få användas till bestridande af andra under ifrågavarande anslag hänförliga utgifter.

Då i statsråds-protokollet (bil. N:o 7 sid. 12) blifvit upplyst, att nyss-

nämnda anslag visat sig icke vara tillräckligt, sedan den rätt till uppflyttning i högre lönegrad, hvaraf lärare vid vissa pedagogier i likhet med lärare vid elementarläröverken kommit i åtnjutande, börjat träda i verkställighet, tillstyrker Utskottet,

att, med bifall till hvad Kongl. Maj:t i förevarande afseende föreslagit, anslaget till pedagogier och folkskolor må vid sitt nuvarande belopp oförminskadt bibehållas.

Folkundervisningen.

10:o. Vid 1865—1866 årens riksdag anvisade Rikets Ständer för befrämjande af inspektionen öfver folkskolorna ett belopp af 10,000 R:dr utöfver det för detta ändamål förut under Åttonde Hufvudtiteln uppförda anslag af 30,000 R:dr, så att från och med år 1867 tillsammans 40,000 R:dr årligen kunnat användas till arvoden samt rese- och traktamentsersättning för folkskoleinspektörerne. Af statsråds-protokollet (bil. N:o 7 sid. 13) inhemtas, att af de vid sednaste reglering af inspektionen förordnade 48 inspektörer tre åtnjuta arvoden af landsting, men de öfriga af statsmedel till belopp af högst 700 R:dr och minst 100 R:dr, utom den i Carlstads stift förordnade inspektören, hvars arvode med afseende å hans vidsträckta och besvärliga inspektionsområde är bestämdt till 1,600 R:dr. Det sammanlagda beloppet af inspektörsarvodena, så vidt de af statsmedel utginge, belöpte sig till 20,850 R:dr. Till rese- och traktamentsersättning åt inspektörerne återstode således af statsanslaget 19,150 R:dr. Detta belopp vore dock efter de sednast förflutna årens erfarenhet ej tillräckligt. För år 1869 hade nemligen ifrågavarande ersättning uppgått till 27,597 R:dr 16 öre och för år 1870 till 30,118 R:dr 14 öre. Hittills hade det belopp, hvarmed dessa kostnader öfverstigit anslaget, kunnat betäckas med besparingar på de öfriga *reservationsanslagen* för folkundervisningen. Men som de anslag, å hvilka nämnda besparingar förnämligast uppkommit, numera innefattades i det *föreslagningsanslag*, hvilket under benämning "lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor" vore i nu gällande riksstat uppfördt, och till följd häraf dylika besparingar ej vidare vore att påräkna, måste för bekostande af folkskoleinspektörernes resor det för sådant ändamål bestämda anslag ökas med erforderligt belopp, om inspektörerne icke genom bristande anslag skulle hindras att besöka skolorna så ofta behovet kräfde; och har Kongl. Maj:t derföre af Riksdagen äskat en tillökning af 12,000 R:dr i ofvanberörda anslag.

*Angående
förhöjning af
anslaget för
folkskole-
inspektionen.*

Då det är af vigt, att folkskoleinspektionen, som måste anses vara ett verksamt medel till folkundervisningens höjande, i oförminskad omfattning fortfarande utöfvas, tillstyrker Utskottet,

att anslaget till arvoden och resekostnadsersättning för folkskoleinspektörer må förhöjas med 12,000 R:dr.

Angående
uppgörande af
ny stat för
folkskolelärar-
nes aflöning.

11:o. Inom Andra Kammaren har Herr *J. Jonasson* uti en till Stats-Utskottet hänvisad motion (N:o 106) föreslagit, att Riksdagen måtte ingå till Kongl. Maj:t med en underdånig anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes, med bibehållande för detta ändamål af hela den nuvarande skyddsafgiften, låta uppgöra ny stat för folkskoleväsendet på sådant sätt, att samtliga folkskolelärarens aflöning utginge på stat, såsom förhållandet vore vid rikets elementarläroverk.

Med hänsyn dertill att sednaste lagtima Riksdag i afseende å folkskolelärarnes aflöning beslutit en ny reglering, hvilken först vid innevarande år skall tillämpas, och då således någon rubbning i densamma icke för närvarande lärere böra ifrågakomma, hemställer Utskottet,

att Herr Jonassons ofvannämnda motion icke måtte bifallas.

Angående
ersättning till
församlingarne
för 1871 års
till statsverket
indragna folk-
skoleafgift.

12:o. Herr *H. Schmidt* har uti en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 112) föreslagit, att Riksdagen måtte såsom ersättning för 1871 års indragna folkskoleafgift anslå ett berörda afgift motsvarande belopp, eller ock församlingarne medgifvas rättighet att i vanlig ordning uppbära folkskoleafgiften för år 1871 för bestridande af de utgifter, hvartill folkskoleafgiften hittills användts.

Uti innevarande års riksstat finnes under åttonde hufvudtiteln uppfördt ett förslagsanslag af 1,100,000 R:dr att användas till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, hvarjemte Kongl. Maj:t, i cirkulär till länsstyrelserna af den 29 September 1871, bland annat föreskrifvit, att det hvarje skoldistrikt för år 1872 och framgent författningsenligt tillkommande understödsbelopp må kunna efter Juni månads början för det löpande året hos vederbörande länsstyrelse requireras; och då således församlingarne, i motsats till hvad motionären antagit, icke lära under innevarande år blifva i saknad af understöd för folkskolan, hemställer Utskottet,

att Herr Schmidts ofvanberörda motion må lemnas utan afseende.

Sundhets-kollegium med medicinalstaten.

13:o. Till löner åt ytterligare två *provincialläkare* med 1,500 R:dr för hvardera, har Kongl. Maj:t äskat anslag af tillsammans 3,000 R:dr att ställas till Kongl. Maj:ts disposition för inrättande af provincialläkaretjänster inom de orter af riket, der de finnas mest behöfliga, under samma vilkor, som vid de förut beviljade anslagen varit fästadt, eller att kommunerna i hvarje provincialläkaredistrikt på egen bekostnad anskaffa och underhålla lämplig bostad åt läkaren vid den för honom bestämda station.

*Angående
anslag för två
nya provincialläkarebefattningar.*

Af statsråds-protokollet (bil. N:o 7 sid. 14) inhemtas, att af de 48 nya provincialläkarebefattningar, som Sundhets-kollegium i sitt den 11 April 1859 afgifna förslag till ordnande af den civila helsovården i riket ansett erforderliga, numera 36 sådana befattningar, för hvilka tid efter annan anslag beviljats, blifvit inrättade. Till den föreslagna regleringens genomförande erfordras således ytterligare 12 provincialläkarelöner. Då emellertid, på sätt äfven blifvit erinradt, alltför många sådana löner icke lämpligen kunna under loppet af ett år disponeras, har behofvet af medel till ifrågasvarande ändamål ansetts för närvarande böra till det nu äskade beloppet inskränkas.

Utskottet tillstyrker,

att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, löner måtte anvisas för två nya provincialläkarebefattningar med 1,500 R:dr för hvardera eller tillhoppa 3,000 R:dr.

14:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för *löneförhöjning åt ytterligare sju bland de äldste ordinarie provincialläkarne* bevilja ett årligt belopp af 3,500 R:dr.

*Angående
löneförhöjning
för provincialläkare.*

Vid 1862—1863 årens riksdag beviljade Rikets Ständer 10,000 R:dr att årligen utgå till löneförhöjning åt hvar och en af de 20 äldste ordinarie provincialläkarne i riket. Enligt hvad af statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 15) inhemtas, utgjorde de ordinarie provincialläkarnes antal vid den tiden 91. Sedermera hade, på sätt Sundhets-kollegium anmält, dels 22 extra provincialläkarebefattningar blifvit på stat uppförda och dels 16 nya provincialläkaretjänster inrättats, så att de ordinarie provincialläkarnes antal nu utgjorde 129. Vid sådant förhållande, och då den äskade anslagsförhöjningen endast afser att bereda det ökade antalet provincialläkare en proportionerlig delak-

tighet i den vid 1862—1863 årens riksdag medgifna löneförbättringen, tillstyrker Utskottet,

att till löneförhöjning åt ytterligare sju af de äldste ordinarie provincialläkarne måtte beviljas 3,500 R:dr.

Angående
tjenstgörings-
penningar för
provincial-
läkare.

15:o. Af de medel, som vid 1859—1860 och 1862—1863 årens riksdagar anvisades till *tjenstgöringspenningar* åt *provincialläkare*, stationerade i sådana distrikt, der i anseende till innevånarnes fattigdom eller andra omständigheter läkaren icke kunde genom enskild praktik förskaffa sig en tillräcklig utkomst, återstå ännu, enligt hvad i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 17) är meddeladt, 200 R:dr odisponerade. Då, för den händelse Kongl. Maj:ts här ofvan omförmälda framställning om anslag till två nya provincialläkaretjenster varder bifallen, tjenstgöringspenningar till belopp af 1,500 R:dr komme att erfordras för distrikt inom aflägsna delar af Jemtlands och i synnerhet Kopparbergs län, har Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad Sundhets-kollegium jemväl hemställt, för ifrågavarande ändamål äskat anvisande af ytterligare 1,300 R:dr; tillstyrkande Utskottet,

att reservationsanslaget till tjenstgöringspenningar åt provincialläkare måtte med 1,300 R:dr förhöjas.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

Angående an-
slag till lokal
för barnmor-
skeundervis-
ning i Göteborg.

16:o. Sedan Sundhets-kollegium anmält, att stadsfullmäktige i Göteborg å stadens vägnar ej mindre uppsagt det genom Kongl. brefvet den 13 December 1855 fastställda kontrakt emellan staten och nämnda stad angående inrymmande i allmänna och Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg af en undervisningsanstalt för *barnmorskeelever*, hvilket kontrakt med anledning deraf komme att upphöra den 31 December 1872, än ock i sammanhang härmed tillkännagifvit, att Göteborgs stad, som ämnade tillvägabringa en barnbördsanstalt utom nämnda sjukhus, vore villig att i den nya iurättningen inrymma undervisningslokal för barnmorskeelever under förbehåll, bland annat, att staten till staden årligen erlade ett belopp motsvarande 5 procents ränta å en fjerdedel af byggnadskostnaden för nytt barnbördshus, hvilken kostnad beräknats till omkring 45,000 R:dr, eller, derest Göteborgs stad funne lämpligare att för de förenade ändamålen förhyra lokal, i stället för sådan ränta till staden utgifva en årlig summa, som motsvarade tillökningen i hyran derigenom, att barnbördsanstalten komme att omfatta äfven undervisningslokal, samt att den årliga ersättning, som staten enligt berörda förslag skulle vidkännas, icke under något förhållande komme att öfverstiga 600 R:dr — har Kongl. Maj:t till Riksdagen gjort framställning om anvisande af 600 R:dr

ärligen såsom bidrag till beredande af lokal för barnmorskeundervisningsanstalten i Göteborg.

Enär berörda austalt, hvarest, enligt hvad Sundhets-kollegium upplyst, mer än en tredjedel af landets barnmorskor erhålla sin undervisning, icke utan stort men för det allmänna skulle kunna för framtiden undvaras, tillstyrker Utskottet,

att till anskaffande af lokal för den i Göteborg befintliga undervisningsanstalt för barnmorskeelever måtte anvisas ett årligt belopp af 600 R:dr.

Vetenskapsakademien..

17:o. För inrättande af en *meteorologisk centralanstalt* under Vetenskapsakademiens vård och inseende har Kongl. Maj:t föreslagit, att anslaget för meteorologiska observationer måtte förhöjas med 6,000 R:dr.

Angående inrättande af en meteorologisk centralanstalt i Stockholm.

Då det vetenskapliga ändamål, hvarom här är fråga, tillika är af stor praktisk betydelse och icke lärers kunna till fullo vinnas med mindre mera omfattande åtgärder, än hittills, därför vidtagas, får Utskottet på de i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7, sid 18—22) anförda skäl, tillstyrka,

att anslaget för anställande af meteorologiska observationer i riket må för ofvanuämnade ändamål förhöjas med 6,000 R:dr.

Akademien för de fria konsterna.

18:o. Med anledning af ett vid det i Göteborg år 1869 församlade möte af konstnärer från de nordiska länderna framställt och med värma omfattadt förslag, att mötet måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om förhöjning af inköpsanslaget för Nationalmuseum på det att statens sanlingar måtte kunna förvärfva äfven arbeten af norska och danska konstnärer, har Kongl. Maj:t, på grund jemväl af andra i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 22—24) anförda förhållanden, föreslagit Riksdagen, att det under anslaget till fria konsternas akademi uppförda reservationsanslag af 6,000 R:dr, som nu är afsedt för inköp af svenska konstnärers arbeten, måtte varda förhöjdt till 9,000 R:dr och kunna af Kongl. Maj:t disponeras till inköp för statens räkning jemväl af norska och danska konstnärers arbeten.

Angående förhöjning af Nationalmuseum inköpsanslag.

Då en dylik åtgärd otvifvelaktigt komme att framkalla ett ömsesidigt utbyte af konstalster mellan de skandinaviska länderna, skulle, på sätt i statsrådsprotokollet äfven blifvit framhållet, den ifrågakämda anslagsförhöjningen

i sjelfva verket innefatta en uppmuntran för den inhemska konsten genom att åt henne bereda en mångsidigare utbildning medelst täflan med de norska och danska konstskolorna, som äro med vår egen befryndade men skiljaktigt utvecklade. Enär vidare ett sådant utbyte ur synpunkten af konstsamlingarnes större fullständighet lärer vara af behovet högeligen påkalladt, tillstyrker Utskottet,

att det för inköp af svenska konstnärers arbeten afsedda reservationsanslag, 6,000 R:dr, måtte förhöjas till 9,000 R:dr och få, enligt Kongl. Maj:ts disposition, användas till inköp jemväl af norska och danska konstnärers arbeten.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

Angående förhöjning af anslaget till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma barn.

19:o. Herr *J. Widén* har uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 10) föreslagit, att Riksdagen behagade utöfver det redan tillgängliga anslaget 20,000 R:dr för inrättandet och underhållet af mindre uppfostringsanstalter åt döfstumma medellösa barn, ytterligare bevilja för samma angelägnade ändamål ett förslagsanslag af 10,000 R:dr att utgå från och med innevarande år. I sammanhang med denna till Stats-Utskottet remitterade motion har blifvit behandlad ett af Herr *J. Tranchell* inom Andra Kammaren uti motion (N:o 128), som äfven blifvit till Stats-Utskottet hänvisad, framställt förslag, att Riksdagen måtte bevilja Skånes anstalt för döfstumma ett årligt anslag af 10,000 R:dr och att detta anslag måtte få beräknas retroaktivt från och med den dag nämnda anstalt börjat sin verksamhet eller den 1 sistlidne September.

På sätt motionärerne erinrat, anvisades vid 1865—1866 årens riksdag under åttonde hufvudtiteln ett anslag af 20,000 R:dr att, enligt Kongl. Maj:ts disposition, användas till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma barn med vilkor, att högre anslagsbelopp ej tillades någon anstalt än som motsvarade 100 R:dr för hvarje å anstalten intaget barn. Vid innevarande års början uppgick det anmälda lärjungeantalet vid nyssnämnda skolor till 290, enligt följande från Ecklesiastik-departementet meddelade uppgifter:

Stift.	Ort der anstalten är belägen.	Antal barn.
Upsala. . .	Stockholm, Tysta skolan	20.
Linköpings	Hjorted.	30.
Vesterås . .	Strömsholm	7.

Transport 57.

Stift.	Ort der anstalten är belägen.	Antal barn.
		Transport 57.
Wexiö . . .	Fredriksholm i Stenbrohults församling	37.
Lunds . . .	Lunds stad, Skånes anstalt för döfstumma	63.
„ . . .	Carlskrona	56.
Göteborgs .	Haga vid Göteborg	32.
„ . . .	Nya varfvet vid Göteborg	30.
Hernösands	Hernösand	15.
		Summa 290.

Afven under antagande att under innevarande år icke någon ny sådan skola tillkommer, men att de redan befintliga skolorna något utvidgas, skulle således från och med innevarande år ett ytterligare belopp af omkring 10,000 R:dr behövas för att ifrågakommande uppfostringsanstalter skulle komma i åtnjutande af statsbidrag till oförminskadt belopp. På grund häraf, och då nedläggning i det understöd och den uppmuntran, som hittills från statsverkets sida utgått till de döfstumma barnens uppfostran, synes icke böra ifrågakomma, får Utskottet, som ansett Skånes anstalt för döfstumma böra understödjas efter samma grunder som öfriga ifrågakommande skolor, hemställa,

a) att anslaget till "understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för meddelösa döfstumma barn" måtte med 10,000 R:dr förhöjas; samt

b) att för samma ändamål måtte å Riksgäldskontoret till Kongl. Maj:ts disposition anvisas ett extra anslag af 10,000 R:dr att under innevarande år utgå.

Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande.

20:o. Uppå Kongl. Maj:ts framställning beviljade Rikets Ständer vid 1840 års riksdag ett anslag af 10,000 R:dr B:ko, att årligen utgå såsom understöd för resor i vetenskapligt ändamål samt till läroböckers och lärda verks utgifvande, och detta belopp med tillägg af 400 R:dr samma mynt, som förut varit under Sundhetskollegii stat upptagna till reseunderstöd för unga läkare, blef å riksstaten såsom reservationsanslag uppfördt. Vid 1862—1863 årens riksdag förhöjdes oförmällda reservationsanslag till 20,000 R:dr R:mt. Då det visat sig att ifrågakommande anslag äfven med den beviljade tillökningen icke varit tillräckligt för tillgodoseende af vetenskapens kraf, hvilket vuxit i samma mån som den vetenskapliga verksamheten vunnit en allt större utsträckning och mångsidigare utveckling, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att det under åttonde hufvudtiteln uppförda reservations-

*Angående
förhöjning i
anslaget till
resestipendier
samt läro-
böckers och
lärda verks
utgifvande.*

anslag till resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande måtte varda förhöjdt från 20,000 R:dr till 24,000 R:dr.

Delande den i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 26) uttalade öfvertygelse, att på denna väg den vetenskapliga verksamheten kan med jemförelsevis ringa uppoffring från statens sida främjas och frukterna af värderika, stundom mångåriga forskningar, som eljest kunde gå förlorade, tillgodogöras vetenskapen och det allmänna, tillstyrker Utskottet,

att ofvannämnda anslag måtte med 4,000 R:dr förhöjas.

Angående
öfriga ordi-
narie anslag.

21:o. I afseende å *öfriga* under åttonde hufvudtiteln uppförda *ordinarie anslag*, deruti förändring icke blifvit ifrågasatt, hemställer Utskottet,

att dessa anslag må uppföras till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna; dock att för jemnande af slutsumman anslaget till "skrifmaterialier och expenser, ved m. m." måtte få med erforderligt belopp ökas eller minskas.

För de under åttonde hufvudtiteln hänförliga behof af tillfällig beskaflenhet, som således höra till den *extra statsregleringen*, äro nedan omförmälda framställningar gjorda.

Angående
anvisande af
beviljad ny-
byggnads-
anslag för
Kongl. biblio-
teket.

22:o. Sedan 1870 års riksdag till uppförande af *ny byggnad för Kongl. biblioteket* beviljat 480,238 R:dr, deraf 45,000 R:dr att under år 1871 utgå, samt nästlidna års lagtima riksdag medgifvit, att återstoden af det beviljade beloppet finge under de tre nästpåföljande åren utgå med en tredjedel årligen och för år 1872 anvisat ett belopp af 145,000 R:dr, får Utskottet, på sätt Kongl. Maj:t nu föreslagit, hemställa,

att till fortsättning af nybyggnaden för Kongl. biblioteket måtte anvisas 145,000 R:dr att under år 1873 i mån af behof utgå.

Angående
gymnastik-
byggnad för
Lunds uni-
versitet.

23:o. I betraktande af den numera allmänt erkända vigten för hvarje undervisningsanstalt att kunna bereda sina lärjungar tillfälle till lämpliga gymnastiköfningar, och enär universitetet i Lund vore i saknad af egen *gymnastiklokal*, samt den, som hittills fått af universitetet begagnas, numera ej utan men för elementarläroverket kunde för universitetets behof upplåtas och sådant icke ens skulle blifva möjligt, om dessa öfningar skulle få en större utsträckning än hittills, har Kongl. Maj:t uppå vederbörandes derom gjorda

hemställan föreslagit Riksdagen att bevilja ett extra anslag af 24,000 R:dr att under år 1873 utgå såsom bidrag till uppförande af en gymnastikbyggnad för universitetet i Lund under vilkor, att af universitetets medel tillskjutes återstoden af den för byggnaden erforderliga kostnad.

På grund af hvad i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 27—29) är meddeladt rörande behovet af den ifrågasatta gymnastikbyggnaden och då upplyst blifvit, att den härför beräknade kostnaden, 44,300 R:dr, icke kan till hela beloppet af universitetets egna medel betridas, tillstyrker Utskottet, att såsom bidrag till uppförande af byggnad för gymnastik och vapenöfning vid universitetet i Lund måtte för år 1873 beviljas ett extra anslag å 24,000 R:dr.

24:o. Herr *C. F. Bergstedt* har uti en inom Första Kamraren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 7) föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja Upsala universitet för en tillbyggnad till bibliotekshuset och hela lokalens uppvärmning ett anslag utan återbetalningsskyldighet att under nästa statsreglering utgå med tillsammans 115,800 R:dr.

*Angående
biblioteks-
husets i
Upsala till-
byggnad och
uppvärmning.*

Enligt hvad motionären meddelat, hade Upsala biblioteks boksamlingar så tillvuxit, att antalet band, som vid tiden, då grunden till den nuvarande biblioteksbyggnaden lades, utgjorde 74,000, nu uppgick till nära 200,000. Härigenom hade utrymmet blifvit så upptaget, att dupletterna måste uttagas och nedpackas i kistor samt fristående hyllor anbringas framför väggarne. De studerandes antal hade stigit till öfver 1,500 och bibliotekets begagnande hade tilltagit i ännu vidsträcktare mån, så att antalet verk, som under året utlånades, i medeltal uppginge till nära 4,000, under det att böckerna och handskrifterna, mer än förut någonsin varit fallet, rådfrågades på stället, huru hinderlig anordningen än vore för ett sådant begagnande. Vid större utländska bibliotek vore man särdeles angelägen att undvika böckernas uppställning på dubbla rader, emedan den försvarade återfinnandet af de arbeten, som söktes. I Upsala vore den dubbla uppställningen regel och till och med tredubbel uppställning hade förekommit.

Af hvad sålunda blifvit anfördt, synes framgå, att utvidgadt utrymme för böckerna vid biblioteket i Upsala är af verkligt behof påkalladt. Då emellertid nästan hela tredje våningen upptages af en sollennitesssal, har Utskottet trott behovet af utvidgning kunna afhjelpas genom densamma inredande till bokrum, hvilket, enligt hvad motionären upplyst, äfven varit ifrågasatt. Såsom skäl emot en dylik anordning har motionären bland annat anfördt, dels att ett större samlingsrum vore vid många tillfällen oumbärligt för ett universitet, som vore bland de mest besökta i Europa, dels ock att byggnadens beskaffenhet icke vore beräknad på en sådan inredning, och att

det icke vore sannolikt, att byggnaden skulle vid 80 fots höjd öfver marken kunna bära tyngden af en i denna våning uppställd bokmassa. Hvad först behovet af sollennitetssal beträffar, torde något eller några af de i Upsala slott befintliga rum t. ex. den så kallade rikssalen kunna dertill lämpligen användas, för såvidt icke behovet i detta afseende varder afhjelpat genom den byggnad, som Upsala studentkorps är sinnad att uppföra, och för hvilken medel till ej obetydligt belopp redan äro samlade. Hvad angår motionärens farhåga, att biblioteksbyggnadens beskaffenhet skulle göra uppställning af böcker i tredje våningen äfventyrlig, lära de hjälpmedel, byggnadskonsten har till sitt förfogande, lätt kunna undanrödja de olägenheter, som dermed möjligen äro förenade. Utskottet är derföre af den åsigt, att utvidgning af Upsala biblioteksbyggnad icke bör ifrågakomma förr, än utredning skett, i hvad mån dess sollennitetssal kan anordnas till läsesalar och bokrum.

Beträffande åter behovet af bibliotekshusets uppvärmning är uti motionen bland annat anfördt, att det nästan vore omöjligt att i läsrummen åstadkomma en dräglig temperatur, medan boksalarne vore alldeles kalla, och, som böcker vore utomordentligt köldbeparande, rådde ända in emot mid-sommaren i de stora salarne en fullkomlig vintertemperatur, hvilken stundom sjönk ända till -10° . Huru menligt detta förhållande måste inverka så väl på bibliotekspersonalens som på de besökandes helsa vore lätt att inse, då man besinnade, att ofta erfordrades timmars eftersökande i en mängd band för att finna en enda sökt uppgift. Så länge biblioteket endast var ett förvaringsrum för böcker, hvilka sällan utlånades, än mera sällan begagnades på stället, kunde detta passera, men sedan en genomgripande förändring i studierna gjort böckers och handskrifters användande på ett mera omedelbart sätt nödvändigt, hvarken kunde eller borde det vidare få fortfa. Öfverallt fordrade man derföre numera, att de stora biblioteken skulle vara uppvärmda och plan vore äfven uppgjord till en värmeapparat för Upsala bibliotek.

Ett skyndsamt afhjelpande af behovet i detta afseende har Utskottet funnit synnerligen angeläget, helst bibliotekets ändamål måste anses i viss mån förfeladt, så länge arbetet inom detsamma är förenadt med fara för bibliotekspersonalens och de besökandes helsa. Då emellertid planen för värmeapparaten blifvit uppgjord i sammanhang med den föreslagna tillbyggnaden och anläggningen af en sådan uppvärmningsanstalt ensam icke blifvit af motionären ifrågasatt, föranlåtes Utskottet, på grund af hvad ofvan blifvit anfördt, hemställa,

att Herr Bergstedts förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

25:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:r 83), har Herr *J. G. Agardh* anhållit, att Riksdagen såsom bidrag till anskaffande af en *meridiancirkel* för observatoriet i Lund måtte för en gång anvisa ett belopp af 5,700 R:dr. Under anförande hurusom, sedan Riksdagen anvisat 45,000 R:dr till ett nytt observatorium i Lund och för de under många föregående år samlade besparingarne å observatoriets årsanslag instrumenter kunnat inköpas, deribland en större refraktor kostat 23,600 R:dr, nämnda observatorium vore, för att kunna verkställa der afsedda arbeten, endast i behof af en meridiancirkel af tillräcklig storlek, hvarför kostnaden uppginge till 19,000 R:dr, har motionären tillika meddelat, att af universitetets disponibla tillgångar 13,300 R:dr dertill kunde användas, samt att det akademiska konsistoriet i underdånig framställning till Kongl. Maj:t sökt att genom statsanslag kunna erhålla det bristande beloppet, 5,700 Rdr; varande vid motionen fogade dels ett af astronomie professorn den 2 Oktober 1871 till Consistorium Academicum i Lund ingifvet memorial, hvaraf bland annat inhemtas, att det ifrågavarande instrumentet, för hvars förfärdigande två år beräknats åtgå, är vid observatoriet oundgängligen behöfligt för erhållande af absoluta bestämningar af himlakropparnes lägen, dels ock häften af utländska vetenskapliga tidskrifter, utvisande att den verksamhet, som vid det nya observatoriet i Lund utvecklats, blifvit i utlandet särdeles fördelaktigt bedömd.

Då emellertid, enligt hvad ofvan är antydt, det af motionären anmälda behofvet torde hafva varit föremål för Kongl. Maj:ts nädiga pröfning, men Kongl. Maj:t för närvarande icke funnit skäl att för detsammas afhjelpande till Riksdagen göra framställning, anser sig Utskottet icke kunna annat än hemställa,

att Herr Agardhs förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

26:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:r 67) har Herr *A. E. Nordenskiöld* hufvudsakligen anført, hurusom behofvet af högre undervisningsanstalter i hufvudstaden, oaktadt Sveriges äldsta och förnämsta universitet vore beläget endast några få mil från Stockholm, redan längesedan på mångfaldigt sätt gjort sig gällande. Denna omständighet, jemte nödvändigheten att i en mängd fackriktningar bereda tillfälle till studier, mera omfattande än de, hvilka kunde inhemtas vid de äldre, efter andra fordringar organiserade lärdomsanstalterna, hade småningom föranledt inrättandet i hufvudstaden af åtskilliga läroverk, hvilka visserligen alltid haft ett praktiskt hufvudändamål, men i hvilka också samtidigt en ofta omfattande undervisning lemnats i de teoretiska naturvetenska-

Angående inköp af en meridiancirkel för observatoriet i Lund.

Angående de högre tillämpningskolornas i Stockholm ombildning och förening.

pernas olika grenar. Dessa läroverk hade alla från en ytterst anspråklös början utvecklats sig utan något inre samband med hvarandra. En följd häraf vore, att samma läroämnen förelästes på en gång vid flera af de här ifrågakarande institutionerna, ofta efter samma lärobok och ungefär samma undervisningsplan. Exempel härpå vore, att undervisning i teoretisk kemi lemnades efter samma lärobok på en gång vid teknologiska institutet, krigshögskolan vid Marieberg och farmaceutiska institutet, att en kurs i matematik och fysik af ungefär samma omfattning genomgöres vid krigshögskolan och teknologiska institutet o. s. v.

En sådan planlös organisation af undervisningen måste naturligtvis medföra ett betydligt slöseri såväl med penningemedel som lärarekrafter; och det vore för att vinna en rättelse häruti, som motionären hemställde, huruvida det ej vore möjligt och gagneligt att sammanslå samtliga dessa läroverk till en enda stor institution, bestående af:

A) *En fysiskt-naturhistorisk afdelning*, vid hvilken undervisning skulle lemnas i matematik, astronomi, fysik, teoretisk mekanik, kemi, mineralogi och geologi, zoologi och botanik.

B) *En polyteknisk afdelning*, till hvilken skulle höra, jemte de rent praktiska ämnena vid teknologiska institutet och bergsskolan, de egentliga fackämnena vid farmaceutiska institutet och skogsinstitutet.

C) *En militärafdelning*, omfattande den undervisning i rent militära ämnen, som för det närvarande lemnades vid Mariebergs krigsskola.

Genom en detaljgranskning, hvilken för undvikande af vidlyftighet här endast återopas, har motionären sökt visa, att man genom en omorganisation i den syftning här blifvit antydt, utan några nya penningeuppsparingar, borde kunna för hufvudstaden förvärfva en läroanstalt, som ej allenast komme att vida öfverträffa de nu existerande specialskolorna i afseende på organisationens ändamålsenlighet, utan äfven i afseende å tillgång på lärarekrafter, muséer, laboratorier och annan undervisnings- och forskningsmateriel borde kunna täfla med de flesta dylika institutioner i andra länder.

De läroverk och institutioner, vilkas sammansläende här ifrågasatts, eller hvars direkta eller indirekta medverkan påräknats, voro:

1) *Teknologiska institutet* och *bergsskolan*, för hvilka, numera med hvarandra förenade läroverk, staten 1871 uppgick till 77,500 R:dr, oberäknadt ett anslag af jernkontoret till bekostande i landsorten af praktiska öfningar för bergsskolans elever;

2) *Krigshögskolan vid Marieberg*, hvars nuvarande stat upptog en slutsumma af 28,500 R:dr;

3) *Skogsinstitutet* med en utgiftsstat å 13,100 R:dr.

4) *Farmaceutiska institutet*, som underhålles dels af staten, som bidroge med 4,875 R:dr, dels af apotekaresocieteten, hvars bidrag utgjorde 4,875

R:dr, dels genom afgifter för examina och terminsafgifter, uppgående år 1870 till 2,817 R:dr 50 öre; samt

5) *Undervisning för landtmätare*, hvartill för närvarande ett anslag af 3,000 R:dr vore anvisadt.

Slutligen hade motionären vid den omorganisering, här blifvit ifrågasatt, äfven påräknat en indirekt medverkan af vetenskapsakademien och riksmuséum, dock så att intet intrång gjordes i vetenskapsakademiens åt den rena forskningen egnade verksamhet. Dock borde, om nödiga museibiträden anställdes, det med vetenskapsakademien förenade riksmusei samlingar utan olägenhet kunna i och för den nya institutionens fysiskt-naturhistoriska afdelning påräknas. Enär dessutom en högskolelärares verksamhet, ifall den fullständigt fylldes, på sätt och vis vore dubbel, i det att han dels borde sköta den honom ålagda undervisningen, dels genom egen vetenskaplig forskning ej allenast hålla sig på höjden af sin tids vetande i den kunskapsgrän, åt hvilken han egnat sig, utan äfven sjelf bidra till nya eröfringar på vetandets fält, så borde man mot en billigare aflöning kunna fullt värdigt besätta de lärostolar, som förut vore med flera platser representerade inom hufvudstadens vetenskapliga institutioner. Bland vetenskapens idkare borde alltid någon lämplig person finnas villig och hugad att jemte de forskningsarbeten, åt hvilka han förut egnat sig, åtaga sig äfven undervisningsskyldighet, och ett dylikt frivilligt åtagande skulle så mycket mindre vara förenadt med någon olägenhet, som äfven för närvarande de fleste af hufvudstadens vetenskapsmän nödgades befatta sig med uppdrag, hvilka ofta för vetenskapen vore vida mer främmande än de, om hvilka här vore fråga.

Med anledning häraf skulle undervisningen i åtskilliga ämnen i den fysiskt-naturhistoriska afdelningen kunna skötas af extra ordinarie professorer med en lön, som dock ej borde ställas lägre än 2,000 R:dr. Samma summa syntes äfven vara tillräcklig för lärarne i den militära afdelningen, enär dessa platser väl alltid måste besättas med officerare, hvilka, utom sin lärarelön, åtnjöte lön på stat i mån af den grad, de innehade.

För det undervisningsverk, som erhöles genom den ifrågasatta omorganisationen skulle således följande inkomster vara att påräkna, nemligen: nuvarande anslag för teknologiska institutet och bergsskolan 77,500 R:dr; samt anslagen till krigshögskolan 28,500 R:dr, skogsinstitutet 13,100 R:dr, farmaceutiska institutet 12,576 R:dr och till undervisning för landtmätare 3,000 R:dr, tillsammans 134,676 R:dr.

Den utgiftsstat, motionären uppställt, till hvilken stat här endast hänvisas, slutar å 134,500 R:dr eller ungefärligen samma belopp, som de påräknade inkomsterna.

Hvad lokaler för den föreslagna institutionen beträffade, så disponerade det nuvarande teknologiska institutet jemte bergsskolan rymliga palatser, i

hvilka utrymme borde kunna beredas äfven för en mer omfattande teoretisk undervisning i astronomi, matematik, fysik och kemi, än den, som för det närvarande lemnades derstädes. I ofvan berörda utgiftsstat finnas hyresmedel upptagna för de lokaler, som kunde erfordras för undervisningen i de militära fackämnen, i skogshushållning och farmaci, och för föreläsningarne i zoologi, botanik och mineralogi torde vetenskapsakademiens rymliga och väl belägna hörsal utan svårighet mot en obetydlig hyresafgift kunna få disponeras. Några nya byggnadsanslag erfordrade omorganisationen således icke, hvaremot genom densamma den rymliga lägenhet, som för det närvarande disponerades af krigshögskolan, blefve ledig.

Innan det dock kunde komma i fråga att genomföra den föreslagna omorganisationen, måste en noggrann detaljundersökning föregå, möjligen åtföljd af en på ort och ställe inhemtad kunskap om de i andra länder redan befintliga institutioner, hvilka i afseende å deras organisation och ändamål hade likhet med den här föreslagna.

Kostnaden för dessa förberedande undersökningar syntes dock obetydlig i jemförelse med det gagn, man kunde vänta af en i hufvudstaden förlagd, mångsidig, stark och kraftig lärdomsanstalt af den tidsenliga beskaffenhet här vore fråga om, och har motionären derföre föreslagit, dels att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte anhålla, det Kongl. Maj:t ville genom en komité af sakkunnige män låta utarbета ett förslag till en ombildning och förening af här ofvan nämnda läroverk i det syfte, motionären afgifvit, dels att för sagda ändamål måtte anvisas ett förslagsanslag af 5,000 R:dr.

Den af motionären föreslagna omorganisationen af ofvannämnda läroverk hvilken åsyftar, att sammanföra lärarekrafterna, för att derigenom för ifrågavarande undervisning ernå ett bättre resultat än för närvarande med deras splittring på flera håll kan åstadkommas, synes Utskottet förtjent af uppmärksamhet. Denna frågas lösning är dock beroende på medgifvande äfven från enskilda korporationer såsom jernkontoret och apotekaresocieteten, hvilka för närvarande, enligt hvad motionären ock antydt, till ifrågavarande läroanstalter under vissa vilkor lemna icke obetydliga bidrag, och sammanhänger dessutom på det närmaste med organisationen af elementarläroverken, enär realafdelningen vid dessa just har till uppgift att förbereda ynglingarne för inträde vid de högre tillämpningsskolorna. Vid sådant förhållande, och då den af Kongl. Maj:t uppå Riksdagens derom gjorda framställning tillsatta läroverkskomitén ännu icke afgifvit sitt betänkande, hvilket, enligt hvad förut blifvit omnämndt, likväl snart är att emotse, får Utskottet, som ansett en granskning af komitérades förslag böra föregå pröfningen af den utaf motionären nu väckta fråga, hemställa,

att Herr Nordenskiölds ofvanberörda motion icke för närvarande må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

27:o. Uti en inom Första Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 5), har Herr *O. F. Hallin* hemställt, det Riksdagen, med de föreskrifter och vilkor, som den kunde finna skäl att lemna, behagade bevilja ett anslag för en gång stort 4,000 R:dr att utgå, helst under loppet af innevarande år, till Professorn vid Carolinska Institutet Doktor Axel Key och Docenten vid samma läroverk Doktor Gustaf Retzius för utgifvande af ett större arbete med taflof öfver nervsystemets beklädande väfnader, serösa rum och lymfbanor m. m.

*Angående
anslag för ett
medicinskt
arbete.*

Af hvad motionären till stöd för berörda hemställan anført synes framgå, att utgifvandet af ifrågavarande arbete kräver så betydliga ekonomiska uppoffringar, att de för utgifvarne skulle utan understöd från statens sida blifva alltför betungande; och då det otvifvelaktigt skulle lända ej mindre vetenskapen än det allmänna till skada, om ifrågavarande arbete, som vitsordats vara af stor förtjenst, skulle af bristande medel för dess publicerande blifva antingen ofullständigt känt eller helt och hållet okänt, har Utskottet ansett sig böra tillstyrka,

att till Kongl. Maj:ts disposition för ifrågavarande ändamål måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 4,000 R:dr.

28:o. I enlighet med Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar och då nedannämnda anslag torde jemväl för år 1873 finnas behöfliga, tillstyrker Utskottet,

*Angående
extra anslag
för folkundervisningen.*

a) att till understöd åt sådana församlingar, som till följd af medellöshet icke förmå att med erforderligt belopp bidraga till aflöning åt sina folkskolelärare, måtte för år 1873 beviljas ett extra anslag af 20,000 R:dr;

b) att Riksdagen måtte för undervisning i trädgårdsskötsel och trädplantering vid folkskolelärareseminarierna anvisa för år 1873 ett extra anslag af 6,000 R:dr; och

c) att de besparingar, som möjligen kunna uppkomma å de i nästföregående två moment omförmälda anslag, måtte få af Kongl. Maj:ts disponeras för folkundervisningen tillhörande ändamål.

29:o. Då det för en allmän läroinrättnings behöriga upprätthållande och ändamålsenliga utveckling vore af största vigt att ega en lokal, som motsvarade behovet, så att undervisningen i alla läroämnen kunde fullständigt utföras och utan yttre hinder i en fast ordning uppehållas, har Kongl. Maj:t, uppå vederbörandes derom gjorda underdåniga hemställan, hos Riksdagen gjort framställning om anvisande af ett belopp af 29,500 R:dr till

*Angående
nybyggnad för
folkskolelärareseminariet i Hernösand.*

uppförande af en byggnad med tillhörande uthus för folkskolelärareseminariet i Hernösand.

Uti afgifvet yttrande rörande en vid sednaste lagtima riksdag väckt motion om byggnadsanslag för nämnda seminarium uttalade dåvarande Stats-Utskott den åsigt, att, innan dylika anslag beviljades, en utredning borde ske, huruvida icke antalet af seminarier vore större än behovet kräfde och om icke folkskolans behof af lärare kunde tillgodoses med ett mindre antal läroverk; medgifvande Utskottet, hvad Norrland beträffar, att de stora afstånden derstädes gjorde det nödvändigt, att ett seminarium vore förlagdt i denna del af landet. Ehuru nuvarande Stats-Utskott är af samma mening eller att ifrågavarande läroanstalter icke böra vara flera än nödigt är, har Utskottet, då upplyst blifvit, att seminariet i Hernösand genom brist på tjenlig lokal nödgats inskränka sin verksamhet och att det under sådana förhållanden skulle för framtiden blifva omöjligt att förse folkskolorna inom denna vidsträckt del af landet med tillräckligt antal skicklige lärare, ansett det vara af stor vigt, att för ifrågavarande läroanstalt snart beredes en egen fullt ändamålsenlig lokal, hvartill stadens fullmäktige äfven upplåtit en välbelägen och ändamålsenlig tomt. Utskottet tillstyrker derföre,

att till uppförande af byggnad jemte uthus för folkskolelärareseminariet i Hernösand måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 29,500 R:dr.

Angående
lönförbättring
för Sundhets-
kollegii embets-
och tjänstemän
samt vakt-
betjente.

30:o. Uti underdånigt memorial hade Sundhets-kollegii ordförande på anförda skäl (se statsrådsprotokollet bil. N:o 7 sid. 32—36) hemställt, att Kollegii aflöningsstat måtte bestämmas till följande belopp:

1 ordförande	R:dr	8,000: —
2 medicinalråd à 5,000 R:dr	”	10,000: —
2 dito à 4,500 ”	”	9,000: —
1 sekreterare	”	3,500: —
1 kamererare	”	3,500: —
1 ombudsman och fiskal	”	3,000: —
1 aktuarie och registrator	”	2,500: —
1 notarie	”	2,200: —
3 kanslistor à 1,000 R:dr	”	3,000: —
1 vaktmästare	”	550: —
1 dito	”	450: —
1 kammardräng	”	450: —
1 arvode för granskning af medikamentsräkningar	”	1,200: —
till gratifikationer åt e. o. tjänstemän och vaktbetjente	”	150: —

Summa R:dr 47,500: —

af hvilken summa 1,000 R:dr komme att statsverket besparas så länge, såsom nu vore händelsen, ett medicinalrådsembete på nådigt förordnande bestredes af en person, som för annan befattning åtnjöte af staten arvode till motsvarande belopp.

Emedan för närvarande någon åtgärd icke syntes böra vidtagas, som kunde bereda hinder för den oafgjorda frågan om medicinalstyrelsens ändamålsenligaste organisation, har Kongl. Maj:t, som icke funnit anledning till anmärkning mot den föreslagna lönestatens summa, ansett sig icke böra nu tillstyrka definitiv reglering af denna lönestat, utan föreslagit Riksdagen att för år 1873 på extra stat anvisa det till löneförbättring åt Sundhets-kollegii ordförande och ledamöter samt tjänstemän och vaktbetjente, äfvensom till granskning af medikamentsräkningar erforderliga belopp, hvilket, med afseende å ena sidan på det vitsordade behovet af det nuvarande extra anslags förhöjande och å den andra på den af Kollegii ordförande meddelade upplysning rörande besparing af 1,000 R:dr å den för ett medicinalråds-embete afsedda aflöning, borde kunna bestämmas för nyssnämnda år i jemnadt tal till 10,850 R:dr eller 2,800 R:dr utöfver det för innevarande år beviljade extra anslag.

I sammanhang härmed har Utskottet still behandling förehaft ett af Herr J. Jonasson uti oftanämnda motion (N:o 105) gjordt yrkande, att det af Kongl. Maj:t äskade anslag för nyssnämnda ändamål icke måtte beviljas.

Jemte erinran, hurusom föregående Riksdagar beviljat så väl för åren 1864—1872 ett årligt lönetillskott af 8,000 R:dr till fördelning mellan Sundhets-kollegii ordförande, ledamöter och tjänstemän, som ock för åren 1867—1872 en lönetillökning af 50 R:dr till Kollegii förste vaktmästare, får Utskottet, som funnit så väl de lönebelopp, hvilka enligt ofvanberörda förslag skulle tillkomma Kollegii embets- och tjänstemän samt vaktbetjente, motsvara hvad innehafvare af andra likställda embeten och tjänster i lön åtnjuta, som äfven ett förhöjdt arvode för granskning af medikamentsräkningar vara af billigheten påkalladt, tillstyrka,

att till löneförbättring för Sundhets-kollegii ordförande, ledamöter och tjänstemän samt vaktbetjente, äfvensom till arvode för granskning af medikamentsräkningar måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 10,850 R:dr.

31:o. I likhet med hvad vid flera föregående riksdagar egt rum, får Utskottet, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, tillstyrka, att för anskaffande af *originalmålningar ur Sveriges Flora* och utgifvande af *teckningar utaf zoologiska föremål* måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 1,200 R:dr,

Angående
anslag för
originalmål-
ningar ur
Sveriges
flora m. m.

Angående
anslag till
planscher för
vetenskapliga
afhandlingar.

32:o. För bekostande af *planscher till vetenskapliga afhandlingar*, afsedda att införas i vetenskaps-akademiens skrifter har Kongl. Maj:t å extra stat för 1873 äskat 10,500 R:dr.

Beträffande denna anslagsfråga är i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 38 och 39) bland annat meddeladt, hurusom vetenskaps-akademien i underdånighet anmält, att redan för närvarande framställningar blifvit hos henne gjorda om beredande under loppet af de närmaste två åren af plats i hennes skrifter för afhandlingar mestadels af zoologiskt innehåll och afsedda att illustreras med planscher, för hvilka kostnaden uppginge till ett totalbelopp af 22,555 R:dr, deraf akademien, äfven med anlitande af sina yttersta tillgångar, kunde bestrida endast en ringa del. Bland de vetenskapsmän, som sålunda påkallat akademiens mellankomst, vore fyra, hvilka i anseende till beskaffenheten af de ämnen, som af dem behandlats, isynnerhet hade behof af talrika och dyrbarare planscher, nemligen:

Professor S. Lovén, som gjort hemställan om införande i akademiens skrifter af tre arbeten öfver cystideernas och echinidernas byggnad med 60 planscher in 4:o, derför kostnaden beräknats till 8,500 R:dr;

Filosofie Kandidaten O. Sars, som anmält tre afhandlingar om de under sednaste svenska expeditioner funna och det naturhistoriska riksmuseum tillhöriga cumaceer med tillhörande 20 planscher in 4:o, beräknade till 3,370 R:dr;

Professorn Oswald Heer i Zürich, hvilken anmält en afhandling om de under Professor Nordenskiölds år 1870 utförda expedition till Grönland derstädes funna fossila växtlemningar, till hvilken hörde 32 planscher in 4:o, hvarför kostnaden uppginge till 3,699 francs 20 centimer eller omkring 2,600 R:dr; och

Professorn F. A. Smitt, som anmält en afhandling om Floridabugstens bryozoeer, med tillhörande 30 planscher, beräknade till 2,085 R:dr.

Jemte det akademien vitsordat dessa arbetens betydande vetenskapliga värde, hade akademien underdånigst anhållit, det Kongl. Maj:t behagade föreslå Riksdagen att anvisa härtill erforderliga medel.

Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt och då upplyst blifvit, att akademiens egna medel icke förslå till bestridande af kostnaderna för dessa dyrbara vetenskapliga arbeten, tillstyrker Utskottet,

att för bekostande af planscher till vetenskapliga afhandlingar, afsedda att införas i vetenskaps-akademiens skrifter, måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 10,500 riksdaler.

33:o. Som de extra anslag, hvilka vid sistlidne lagtima riksdag blefvo för ändamål, tillhörande vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademiens verksamhet, anvisade för innevarande år, fortfarande voro behöfliga, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att äfven för år 1873 bevilja enahanda anslag, nemligen:

Angående åtskilliga till vitterhetsakademien ställda extra anslag.

till *undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlenningar m. m.* 5,000 R:dr; till *arvoden åt vetenskapligt bildade biträden* vid ordnandet och vården af statens under nämnda akademis inseende ställda samlingar och till *aflöning åt vaktbetjening* 4,000 R:dr; samt till utgifvande af *planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum samt öfver svenska sigill från medeltiden* 2,000 R:dr. Utskottet tillstyrker, att ofvan uppräknade extra anslag, tillhopa 11,000 R:dr, må för 1873 af Riksdagen anvisas.

34:o. I enlighet med Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställningar får Utskottet, under åberopande af de skäl, som i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 40--44) äro till stöd för desamma anförda, tillstyrka:

Angående anslag till hospitalfondens samt till vårdanstalterna i Sköfde och Jerfsö.

- a) att Riksdagen till *hospitalfondens förstärkande* måtte för 1873 bevilja ett extra anslag af 120,000 R:dr, att i mån af behof utgå;
- b) att till *understöd för den i Sköfde inrättade vårdanstalt för sinnesslöa barn* måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 2,500 R:dr, under vilkor att två elever derstädes kostnadsfritt åtnjuta vård och underhåll; och
- c) att till underhåll af det i Jerfsö socken i Helsingland befintliga *sjukhem för spetälske* måtte anvisas ett extra anslag af 4,000 R:dr, att under år 1873 utgå, under vilkor att Gefleborgs läns landsting till anstaltens underhåll bidrager med minst lika stort belopp.

35:o. För vård och tillsyn af den i nationalmuseum inrymda och under musei-intendentens inseende ställda *lifruskammaren* har Kongl. Maj:t för år 1873 äskat 600 R:dr eller samma belopp, som vid flera föregående riksdagar för detta ändamål beviljats; tillstyrkande Utskottet,

Angående anslag till lifrustkammaren.

att för vård och tillsyn af *lifruskammarens samlingar* måtte för år 1873 anvisas ett extra anslag af 600 R:dr.

Angående anslag till svenska forn-skriftssällskapet, f. d. Bibliothekarien Rydqvist och e. o. Professorens Malmström.

36:o. Under åberopande af de skäl, som i statsrådsprotokollet (bil. N:o 7 sid. 44—46) äro anförda till stöd för Kongl. Maj:ts nådiga förslag om inlösen af 300 exemplar af *svenska forn-skriftssällskapets handlingar*, om beviljande af understöd för fortsatt utgifvande af f. d. Kongl. Bibliothekarien Johan Erik Rydqvists arbete "*svenska språkets lagar*", samt om anslag åt e. o. Professoren Carl Gustaf Malmström för fortsättande af arbetet "*Sveriges politiska historia från konung Carl XII:s död till statshvåfningen år 1772*", tillstyrker Utskottet,

att för år 1873 följande extra anslag måtte af riksdagen beviljas, nemligen:

- a) till inlösen af 300 exemplar af svenska forn-skriftssällskapets handlingar 1,950 R:dr;
- b) till understöd för fortsatt utgifvande af arbetet "*svenska språkets lagar*" 1,500 R:dr; och
- c) till e. o. Professoren C. G. Malmström för fortsättande af ett historiskt arbete 2,500 R:dr.

Angående anslag till persedelutredning för hospitalet å Hisingen.

37:o. Sedan serafimerordensgillet, som med stöd af hittills inom fäderneslandet vunnen erfarenhet rörande kostnaden för ny uppsättning vid hospital af erforderlig *persedelutredning* antagit sådan utredning vid det *nya hospitalet å Hisingen* vid Göteborg kunna, efter beräkning af omkring 300 R:dr för hvarje sjukplats, antagas uppgå till 45,000 R:dr, uti underdånig skrifvelse anhållit, att detta belopp måtte hos Riksdagen begäras för att under form af reservationsanslag genast ställas till hospitalsöfverstyrelsens disposition, så har Kongl. Maj:t, då det af ordensgillet för det nya hospitalets första uppsättning af utredningspersedlar föreslagna belopp syntes kunna, under antagande att någon del af det gamla hospitalets persedlar ännu vore användbara, nedsättas till 40,000 R:dr, föreslagit Riksdagen att för anskaffande af erforderlig *persedelutredning* vid det nya hospitalet, hvilket ansågs kunna den 1 nästkommande September öppnas för sjukens emottagande, anvisa ett belopp af 40,000 R:dr att redan under innevarande år i mån af behof utgå. Utskottet tillstyrker,

att till erforderlig *persedelutredning* för det nya hospitalet vid Göteborg måtte för innevarande år å Riksgäldskontoret anvisas ett extra anslag af 40,000 R:dr.

Angående anslag till åtskilliga arbeten vid och inom hospitalet å Hisingen.

38:o. Angående ännu återstående arbeten, bestående af dränering, vattenledningar, yttre vattenaflopp med brunnar, schaktning och planering af gårdar och vägar, vid och inom *nya hospitalet å Hisingen*, hvilka enligt därför uppgjordt detaljeradt kostnadsförslag antagits uppgå till 40,000 R:dr, hade serafimerordensgillet uti underdånig skrifvelse hemställt, att, då angeläget vore

att omförmälda arbeten blefve verkställda så tidigt, att de kunde vara fullbordade före hospitalets upplåtande för sjuke, hvilket, på sätt förut är nämndt, antagits kunna ega rum den 1 nästkommande September, men de till denna anläggning hittills anvisade allmänna medel endast afsett inköp af den dertill erforderliga lägenhet samt uppförande af hospitalsbyggnaderna, och hospitalfonden saknade tillgång att bekosta ifrågavarande särskilda arbeten, Kongl. Maj:t täcktes utaf Riksdagen äska för berörda ändamål ett anslag af 40,000 R:dr under innevarande år att i mån af behof ställas till hospitals-öfverstyrelsens förfogande.

Som de af ordensgillet sålunda föreslagna arbetena syntes vara ändamålsenliga och behöfliga, men kostnaderna därför af uppgifven anledning (se statsrådsprotokollet bil. N:o 7 sid. 49) ansetts kunna i någon mån nedsättas, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för förutnämnda arbetens verkställande bevilja ett anslag af tillhoppa 33,000 R:dr, att i mån af behof utgå under innevarande år.

Enär den kostnadssumma, 532,730 R:dr 19 öre, som enligt den fastställda byggnadsplanen var för hospitalet i Göteborg å ön Hisingen afsedd, öfversteg de för ändamålet anvisade medel med 67,730 R:dr 19 öre och dertill kom den uti berörda plan icke beräknade kostnad för nödvändiga väg- och bro-anläggningar, vattenledning och grundförstärkningar till ungefärligt belopp af 66,269 R:dr 81 öre eller tillhoppa 134,000 R:dr, har K. M:t tillförene begärt till fortsättning af denna hospitalsbyggnad för år 1871 50,000 R:dr och för innevarande år återstoden eller 84,000 R:dr. Dessa belopp, hvilka uppgåfvos behöfliga för byggnadernas fullbordande och fullständiga inredning, hafva jemväl blifvit vid föregående riksdagar beviljade. Då nu härtill komma ytterligare kostnader till belopp af 40,000 R:dr, hvilka, liksom nyssberörda 66,269 R:dr 81 öre, icke finnas upptagna i den fastställda byggnadsplanen, har Utskottet ansett sig ega anledning framhålla vigten deraf att i de kostnadsförslag, som för nybyggnader och anläggningar uppgöras, samtliga kostnader må finnas angifna och beräknade. I öfrigt har Utskottet vid den nådiga framställningen icke haft något att erinra, utan hemställer,

att för ofvan omförmälda arbeten vid det nya hospitalet å Hisingen måtte å Riksgälds-kontoret anvisas ett extra anslag af 33,000 R:dr, att under innevarande år i mån af behof utgå.

39:o. Under anförande, hurusom det intresse, hvarmed Riksdagen alltsedan år 1862 omfattat artisten *N. M. Mandelgren*, genom att lemna honom ett årligt understöd af 1,500 R:dr för att sätta honom i tillfälle att fortsätta sina antiqvariska forskningar, vore en anledning att hemställa om Mandel-

Angående understöd åt Herr N. M. Mandelgren.

grens uppförande å allmänna indragningsstaten, för att icke Riksdagen hvarje år skulle besväras med framställning i ett ämne, hvarå den städse gifvit samma svar, har Herr *M. Hallenborg* uti en inom Första Kammaren väckt, till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 3) af anfördt skäl föreslagit, att Riksdagen täcktes äfven för nästkommande år bevilja Herr *N. M. Mandelgren* ett anslag af 1,500 R:dr.

Vid det förhållande att de sednare Riksdagarne beviljat ifrågavarande anslag icke endast för att derigenom främja den antiqvariska forskningen utan äfven såsom ett erkännande af Mandelgrens förtjenstfulla verksamhet, med afseende å stiftandet af svenska slöjdföreningen och slöjdskolan i Stockholm, till hvilken han äfven kostnadsfritt öfverlemnad sina antiqvariska samlingar, har Utskottet, lika med motionären, ansett anledning förefinnas till detta anslags uppförande å allmänna indragningsstaten, men då förslag härom icke föreligger, tillstyrker Utskottet,

att Riksdagen måtte för år 1873 bevilja Herr *N. M. Mandelgren* ett extra anslag af 1,500 R:dr.

Stockholm den 11 Mars 1872.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARV. FR:SON POSSE.

Reservationer:

Vid *17:de punkten* (angående anslag till en meteorologisk centralanstalt i Stockholm) af Herrar *P. O. Hörnfeldt* och *Liss Olof Larsson*.

Vid *18:de punkten* (angående förhöjning af nationalmusei inköpsanslag) af Herr *Liss Olof Larsson*, som icke ville motsätta sig anslagsförhöjningen, men ansåg att medlen borde endast till inköp af svenska konstnärers arbeten få disponeras.

Vid *26:te punkten* (angående Herr Nordenskiölds motion om sammanförande af tillämpningssskolorna i Stockholm) af Herrar *Carl Ifvarsson*, *P. O.*

Hörnfeldt, A. W. Dufwa, Grefve C. E. Piper, E. Key och O. B. Olsson, hvilka såsom sin åsigt åberopade ett förslag till utlåtande, så lydande:

”Den af motionären föreslagna omorganisationen af ofvannämnda läroverk, hvilken åsyftar att koncentrera lärarekrafterna, för att derigenom för ifrågavarande undervisning ernå ett bättre resultat, än för närvarande med deras splittring på flera håll kan åstadkommas, synes Utskottet förtjent af uppmärksamhet.

Denna fråga sammanhänger dessutom på det närmaste med organisationen af elementarläroverken, enär realafdelningen vid dessa just har till uppgift att förbereda ynglingar till inträde vid de högre tillämpningsskolorna. Vid sådant förhållande, och då, på sätt Utskottet förut haft tillfälle omnämna, komitén för revision af läroverksstadgan numera i det närmaste afslutat sitt arbete, torde vara lämpligt, att i sammanhang dermed förevarande fråga underställes Kongl. Maj:ts pröfning. På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet, som ansett det böra öfverlemnas åt Kongl. Maj:t att afgöra, huruvida den utredning, som med anledning af det väckta förslaget kan finnas nödig, bör ske genom dertill utsedde komiterade eller på annat sätt åvägabringas, hemställa,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes tillse om, i hvad mån och under hvilka vilkor en ombildning och förening af teknologiska institutet, krigshögskolan, skogsinstitutet, farmaceutiska institutet och undervisningen för landtmätare till en teknisk högskola må vara gagnelig och af behovet påkallad.”

Vid 30:de punkten (angående löneförbättring för Sundhets-kollegii embets- och tjänstemän samt betjente) af Herrar Carl Ifvarsson, Liss Olof Larsson, Jan Andersson, O. B. Olsson och J. Rundbäck, hvilka yrkade, att såsom vilkor för anslagsförhöjningen måtte stadgas förbud för de embets- och tjänstemän, som af förhöjningen komme i åtnjutande, att innehafva annan befattning med lön eller arvode på rikets stat.

Vid 39:de punkten (angående understöd åt artisten Mandelgren) af Grefve L. af Ugglas, som instämde i Utskottets tillstyrkande af understöd för år 1873, men icke kunde godkänna det i motiveringen förekommande yttrande, att anledning förefunnes till anslagets uppförande å allmänna indragningsstaten.

Litt.

Tabell öfver ordinarie anslagen

1872 års Riks-stat anslår:											
Förslags - anslag:										Summa. Riksmünt.	
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mätt.		Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—
52,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52,800	—
20,040	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,040	—
27,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,850	—
25,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,550	—
14,968	65	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	467,328	17
<p>Ecklesiastik-</p> <p>Departementschefen</p> <p>Departementets Expedition</p> <p>Riksarkivet</p> <p>Kongl. Bibliotheket</p> <p>Nationalmuseum</p> <p>Kleresi-staten:</p> <p> Penningar:</p> <p> Nuvarande beloppet</p> <p> <i>Tillkommer:</i> Till prostetun- traktsprosten i Norra Möre Calmar och Bäckebo för- Indelt ränta och ersättning för i 1872 års Riks-stat</p> <p> Indelt tionde och ersättning för såsom i 1872 års Riks-stat</p> <p> Oindelt spanmål, såsom i 1872</p> <p> Särskilda <i>förslagsanslag</i> för Kle- Biskopens på Gotland lön</p> <p> Åt 13 konsistorii-notarier, å</p> <p> 10,000</p> <p> 22,700</p> <p> 278,037 49 82,363 36 112,381 71 80 2 168 42 472,950 98</p> <p>Domkapitlens expeditioner, <i>Reser-</i> Lappmarks ecklesiastikverk, <i>För-</i> Universiteten (af kontanta belop- för upprätthållande till visst universitet, i hvilka spanmål</p> <p> Penningar:</p> <p> Nuvarande beloppet</p> <p> <i>Tillkommer:</i></p> <p> Lön för en adjunkt i me- fysiologisk kemi vid Up- sitet</p> <p>Transport</p>											
Tpt	475,456 14	212,473 47	427,807 17	3,329 7	6,992 37	1,122,729 15					

A.

under Riks-statens Attonde Hufvudtitel.

departementet.	Förslag till blifvande Riks-stat:													
	Förslags - ans lag:										Summa. Riksmünt.			
	Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.							
R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.			
.....	17,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,000	—	
.....	52,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52,800	—	
.....	20,040	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,040	—	
.....	27,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,850	—	
.....	25,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,550	—	
..... 14,968: 65.														
nor åt kon- kontrakt för samlingar 26: 65.	14,995:	30.												
indragna räntor, såsom	130,110:	11.												
indragna tiondeanslag,	315,425:	46.												
års Riks-stat	6,823:	95.	14,995	30	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	467,354	82
resiet:	3,000:	—												
270 R:dr, högst	3,510:	—	6,510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,510	—
vationsanslag	10,000	—	10,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,000	—
slagsanslag	22,700	—	22,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,700	—
pet ett förslagsanslag å 30,000 R:dr belopp af sådana löner vid Upsala ingår):	278,037:	49.												
dicinsk och sala univer- 2,500: — 2,500: —	278,037:	49.	197,445	30	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	649,804	82

1872 års Riks-stat anslår:

Penningar.	Förslags-anslag:										Summa.	
	Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Riksmünt.			
					Mätt.		Värde förslagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.					
R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-tot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	
Tpt	475,456	14	212,473	47	427,807	17	3,329	7	6,992	37	1,122,729	15
	75,051	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75,051	—
	1,473,751	44	8,913	96	208,382	16	—	—	—	—	1,691,047	56
	25,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,000	—
	44,609	85	4,219	—	7,990	08	448	9	942	69	57,761	62
	1,308,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,308,000	—
Tpt	3,401,868	43	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	4,279,589	33

Transport
Lönstillökning för läraren
i gymnastik och vapen-
föring vid samma uni-
versitet 1,000: —
Arvode för ett
biträde åt
nämnde lärare 500: —

För upprätthållande af un-
dervisning' och examina
i geologi vid universite-
tet i Lund
Lönstillökning för läraren
i gymnastik och vapen-
föring vid samma uni-
versitet

Indelt ränta och ersättning för
i 1872 års Riks-stat
Indelt tionde och ersättning för
såsom i 1872 års Riks-stat .
Oindelt spanmål, såsom i 1872

Carolinska Mediko-kirurgiska in-
Nuvarande anslag

Tillkommer:

Förhöjning af anslaget till
miska institutionen

Elementarläroverken, *Reservations-*
Seminarium för bildande af lära-
Pedagogier och folkskolor

För folkundervisningen:
Seminarier för folkskolelärares
stat

Stipendier för seminarier-elever,

Förslag till blifvande Riks-stat:												
Förslags - anslag:												
Peningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spannmål.				Summa. Riksmünt.		
						Mätt.		Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.				
R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	
2,500: —	278,037: 49.	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	649,804	82	
1,500: —												
1,500: —												
1,000: —	6,500: —	284,537: 49.										
indragna räntor, såsom												
.....	82,363: 36.											
indragna tionde-anslag,												
.....	112,381: 71.											
års Riks-stat	168: 42.	284,537	49	82,363	36	112,381	71	80	2	168	42	
stitutet:										479,450	98	
.....	75,051: —											
den pathologiskt anatomi-												
.....	1,500: —	76,551	—	—	—	—	—	—	—	76,551	—	
anslag		1,473,751	44	8,913	96	208,382	16	—	—	1,691,047	56	
rinnor		25,000	—	—	—	—	—	—	—	25,000	—	
.....		44,609	85	4,219	—	7,990	08	448	9	57,761	62	
bildande, såsom i 1872 års Riks-												
.....	103,000: —											
dito	dito	45,000: —										
Transport	148,000: —	2,101,895	08	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	
										2,979,615	98	

1872 års Riks-stat anslår:														
Penningar.		Förslags-anslag:										Summa. Riksmünt.		
		Indelt ränta och ersätt- ning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spannmål.				Värde för- slagsvis å 2 R.dr 10 öre kubikfoten.				
						Mått.								
R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.			
Tpt	3,401,868	43	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	4,279,589	33		
	29,400											29,400		
	283,127											283,127		
	21,841				4,103	82						25,944	82	
	8,250											8,250		
	39,400											39,400		
	3,600											3,600		
	75,000											75,000		
	3,000											3,000		
Tpt	3,865,486	43	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	4,747,311	15		

Arvoden och resekostnads-erspektörer:
 Nuvarande beloppet
Tillkommer, förhöjning
 Undervisningsmateriel m. m. för
 års Riks-stat
 Understöd för högre folkskolor,
 eller ett gemensamt *Reser-*
*Lön*tillskott åt lärare vid folk-
Förslagsanslag, såsom i 1872
 Gymnastiska centralinstitutet . . .
 Sundhetskollégium med Medicinal-
anslag å 7,300 R:dr):
 Nuvarande anslog
Tillkommer:
 Löner åt två nya provincial-
 R:dr
 Löneförhöjning å 500 R:dr åt
 af de äldste ordinarie pro-
 Förhöjning i nuvarande *Re-*
slag å 6,000 R:dr till tjänst-
 gar för provincialläkare .
 Barnmorske-undervisningen och
 Penningar:
 Nuvarande beloppet
Tillkommer: Till anskaffande
 i Göteborg befintliga un-
 stalt för barnmorske-ele-
 Indelt tionde och ersättning för
 som i 1872 års Riks-stat . . .
 Orthopediska institutet
 Veterinär-undervisningen
 Vaccinationens befrämjande
 Farsoters och smittosamma sjuk-
 Svenska Läkare-sällskapet

	Förslag till blifvande Riks-stat:											
	Förslags-anslag:										Summa. Riksmünt.	
	Penningar.		Indelt ränta och ersätt- ning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersätt- ning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
							Mätt.		Värde för- slagsvis à 2 R:dr 10 öre kubikfoten.			
R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	
Transport 148,000: —	2,101,895	08	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	2,979,615	98
sättning för folkskolein-												
..... 40,000: —												
..... 12,000: — 52,000: —												
folkskolorna, såsom i 1872												
..... 10,000: —												
ditto ditto 10,000: —												
ervationsanslag å 220,000: —												
skolor och småskolor,												
års Riks-stat 1,100,000: —	1,320,000										1,320,000	
staten (derunder ett Reservations-	29,400										29,400	
..... 283,127: —												
läkare à 1,500												
..... 3,000: —												
ytterligare sju												
vinciälläkare . 3,500: —												
ervationsan-												
göringspennin-												
..... 1,300: — 7,800: —	290,927										290,927	
barnbördshusen:												
..... 21,841: —												
af lokal för den												
dervisningsan-												
ver 600: — 22,441: —												
indragna tionde-anslag, så-												
..... 4,103: 82.	22,441				4,103	82					26,544	82
.....	8,250										8,250	
.....	39,400										39,400	
.....	3,600										3,600	
domars botande, Förslagsanslag . . .	75,000										75,000	
.....	3,000										3,000	
Transport	3,893,913	08	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	4,775,737	80

1872 års Riks-stat anslår:												
Förslags-anslag:												
Penningar.	Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa. Riksmünt.			
					Mått.		Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.					
Tpt	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.	Kub.-lot.	k.	R.dr.	ö.	R.dr.	ö.
	3,865,486	43	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	4,747,311	15
	12,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000	—
	14,710	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14,710	—
	16,450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16,450	—
	53,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53,600	—
	30,300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,300	—
	43,950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43,950	—
	101,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101,000	—
	9,141	25	158	29	236	46	—	—	—	—	9,536	—
	35,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—
	24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
	7,804	33	18,856	27	89,587	68	70	9	148	89	116,397	17
	1,750	—	—	—	42,930	09	—	—	—	—	44,680	09
	1,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,250	—
	—	—	—	—	25,672	71	—	—	—	—	25,672	71
	6,720	83	14,089	62	284,401	95	984	6	2,067	66	307,280	06
	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,000	—
	1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—
	45,062	82	—	—	—	—	—	—	—	—	45,062	82
	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
S:a	4,304,725	66	258,710	61	1,091,112	12	4,834	1	10,151	61	5,664,700	—

Svenska Akademien
 Vetenskaps-akademien:
 Nuvarande anslag
Tillkommer: För en meteorovitterhets-, Historie- och Antiquariska konsternas Akademi:
 Till aflöning m. m.
 Till utrikes resestipendier, Reservationsanslag:
 Nuvarande anslaget till inköpbeten.
Tillkommer: Förhöjning
 Musikaliska Akademien
 Naturhistoriska Riksmuseum
 Undervisningsanstalter för döf-Allmänna institutet
 Till understöd och uppmuntranstalter för medellösa döf-Nuvarande beloppet
Tillkommer: Förhöjning
 Fattigvården i Stockholm och Fattigvården i allmänhet, Serafimerordens-lasarettets undersjukhus och lasaretters undersjukhus i Stockholm
 Stora Barnhuset i Stockholm
 Frimurarebarnhuset
 Barnhusen i landsorterna
 Kyrkans underhåll
 Resestipendier samt läroböckerstionsanslag:
 Nuvarande anslag
Tillkommer: Förhöjning
 Rese- och traktamentspenningar, Skrifmaterialier och expenser, ved
 Nuvarande beloppet
Tillkommer: För jemnande af Extra utgifter, Reservationsanslag

Anm. Tillökningen å Hufvud-

Förslag till blifvande Riks-stat:												
Förslags-anslag:												
Penningar.	Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spannmål.				Summa. Riksmünt.			
					Mått.		Värde förslagsvis å 2 R:dr 10 öre kubikfoten.					
	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	Kub.-fot.	k.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
Transport	3,893,913	08	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	4,775,737	80
	12,000										12,000	
14,710: —												
logisk central-anstalt	6,000: —										20,710	
qvitetets-akademien	16,450										16,450	
39,600: —												
serrationsanslag	8,000: —											
och Danska konstnärers												
af Svenska konstnärers ar-	6,000: —											
	3,000: —	9,000: —									56,600	
											30,300	
											43,950	
stumma och blinda:												
81,000: —												
åt mindre uppfostringsan-												
stumma barn:												
20,000: —												
10,000: —	30,000: —	111,000									111,000	
landsorterna	9,141	25	158	29	236	46					9,536	
slagsanslag	35,000										35,000	
håll	24,000										24,000	
håll	7,804	33	18,856	27	89,587	68	70	9	148	89	116,397	17
	1,750				42,930	09					44,680	09
	1,250										1,250	
					25,672	71					25,672	71
	6,720	83	14,089	62	284,401	95	984	6	2,067	66	307,280	06
och lärda verks utgifvande, <i>Reserva-</i>												
20,000: —												
4,000: —	24,000										24,000	
Förslagsanslag	1,500										1,500	
m. m., Förslagsanslag:												
45,062: 82.												
Hufvudtitelns slutsumma	73: 35.	45,136	17								45,136	17
		15,000									15,000	
Summa	4,356,225	66	258,710	61	1,091,112	12	4,834	1	10,151	61	5,716,200	

titeln blifver således 51,500 R:dr.

Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under Riks-statens
Åttonde Hufvudtitel.**

	Stats-Utskottets förslag:	
	R.dr.	ö.
För år 1873.		
Ecklesiastik-Departementet.		
<i>Kongl. Bibliotheket:</i>		
Till uppförande af en byggnad för Kongl. Bibliotheket	145,000	—
<i>Universiteten:</i>		
Bidrag till uppförande af en gymnastikbyggnad vid universitetet i Lund	24,000	—
<i>För folkundervisningen:</i>		
Understöd åt sådana församlingar, som icke förmå till erforderligt belopp bekosta aflöning åt sina folkskolelärare	20,000	—
För undervisning i trädgårdsskötsel och trädplantering vid folkskolelärareseminarierna	6,000	—
Till uppförande af byggnad jemte uthus för folkskolelä- rare-seminariet i Hernösand	29,500	—
	55,500	—
<i>Sundhets-kollegium:</i>		
Löneförbättring för dess embets- och tjenstemän samt vaktbetjente	10,850	—
<i>Vetenskaps-akademien:</i>		
För anskaffande af originalmålningar af växter ur Sveriges flora och utgifvande af teckningar utaf zoologiska föremål	1,200	—
„ bekostande af plancher till vetenskapliga afhandlin- gar, afsedda att införas i akademiens skrifter	10,500	—
	11,700	—
<i>Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-akademien:</i>		
Till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemnin- gar m. m.	5,000	—
	5,000	—
Transport	5,000	—
	247,050	—

		Stats-Utskottets förslag:	
		R.dr.	ö.
	Transport	5,000: —	247,050 —
Till	arvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af statens under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —	
„	utgifvande af plancheverk öfver fornsaker i statens historiska museum m. m.	2,000: —	11,000 —
<i>För hospitalsvården:</i>			
Till	allmänna hospitalsfondens förstärkande	120,000: —	
„	Understöd för den i Sköfde inrättade vårdanstalt för sinnesslöa barn	2,500: —	
Bidrag	till underhåll af det i Jerfsö socken af Helsingland inrättade sjukhem för spetälska	4,000: —	126,500 —
<i>Diverse anslag:</i>			
För	tillsyn och vård af Lifrustkammarens samlingar	600: —	
Till	inlösen af 300 exemplar af Svenska fornkrifts-sällskapets handlingar	1,050: —	
„	Understöd för fortsatt utgifvande af arbetet "Svenska språkets lagar"	1,500: —	
Till	e. o. Professoren C. G. Malmström för ett historiskt arbete	2,500: —	
„	utgifvande af ett större anatomiskt plancheverk med text	4,000: —	
„	Artisten N. M. Mandelgren för fortsättande af hans antiqvariska forskningar	1,500: —	11,150 —
	S u m m a		395,700 —
För år 1872,			
<i>att utgå från Riksgälds-kontoret:</i>			
Till	understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för meddellösa döfstumma barn	10,000: —	
„	persedelutredning för det nya hospitalet vid Göteborg	40,000: —	
För	anbringande af vattenledning samt ordnande af det yttre vattenafloppet, planeringsarbeten m. m. vid samma hospital	33,000: —	83,000 —